

Αιτωλίας και Ακαρνανίας Δαμασκηνός: Όσο μένουμε κοντά στον Θεό, ενισχύεται ο φωτισμός της ψυχής μας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Μήνυμα Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνού για την Κυριακή 25 Ιανουαρίου 2026:

Η ανάγκη επικοινωνίας του ανθρώπου με τον Θεό είναι πανάρχαιη. Από τα προϊστορικά κιόλας χρόνια, στο κέντρο των πρωτόγονων οικισμών βρισκόταν πάντα ένα «ιερό» ή ένας βωμός.

Άπειροι οι θεοί, άπειρα τα είδωλα, ένας όμως ο αληθινός Θεός. Κι αυτός ο Ένας και Αληθινός Θεός αποκαλύφθηκε στον λαό του Ισραήλ, στον λαό του Αβραάμ, του Ισαάκ και του Ιακώβ. Οι θυσίες του εβραϊκού λαού στον περίβολο του Ναού των Ιεροσολύμων αποτελούσαν την πράξη αφοσιώσεως και πίστεως των ευσεβών Εβραίων στον αληθινό Θεό. Οι ιερείς ήταν οι εκπρόσωποι του λαού και το αίμα των θυσιασθέντων ζώων, με το οποίο ράντιζαν τον λαό ήταν η συμβολική πράξη της εξιλέωσής από τα αμαρτήματά του, αλλά και τα αμαρτήματα του ίδιου του Ιερέως.

Και οι Ιερείς, όμως, ήταν άνθρωποι ατελείς, αμαρτωλοί. Πώς μπορούσαν, λοιπόν, να οδηγήσουν άλλους αμαρτωλούς στην τελειότητα; Σε αυτό το μεγάλο ερώτημα, στον πανανθρώπινο πόθο για ένωση με τον αληθινό και τέλειο Θεό, έρχεται σήμερα να απαντήσει ο Παύλος στο απόσπασμα από την προς Εβραίους Επιστολή του: «Τέτοιος, λοιπόν, αρχιερέας μας χρειαζόταν· άγιος, άκακος, αψεγάδιαστος, χωρίς καμιά σχέση με την ανθρώπινη αμαρτία, ο οποίος ανέβηκε πάνω από τα ουράνια. Αυτός δεν έχει ανάγκη, όπως οι άλλοι Αρχιερείς, να προσφέρει καθημερινά θυσίες, πρώτα για τις δικές του αμαρτίες, κι ύστερα για τις αμαρτίες του λαού. Αυτό το έκανε μια για πάντα, προσφέροντας τον ίδιο τον εαυτό Του» (Εβρ. 7:26-27).

Μέσα στο απόσπασμα αυτό συμπυκνώνεται η θεολογία του Αποστόλου Παύλου. Δεν έχουμε πλέον την ανάγκη ανθρώπων, προκειμένου να μεσολαβήσουν για εμάς προς τον Θεό. Ο ίδιος ο Θεός έγινε άνθρωπος, τον αντικρίσαμε πρόσωπο προς πρόσωπο και από την ενανθρώπησή Του μέχρι σήμερα και εις τους αιώνες των αιώνων είναι Αυτός που μας καλεί σε ένωση μαζί Του. Σε κάθε Θεία Λειτουργία, ο ίδιος παρίσταται, ο ίδιος λειτουργεί και ο ίδιος προσφέρεται ως ζωντανός Αμνός θυσίας, προκειμένου ο άνθρωπος να οδηγηθεί μαζί Του στην αιωνιότητα.

Όταν τα Τίμια Δώρα, τα οποία εμείς προσφέραμε για να καθαγιαστούν, μεταφέρονται κατά την Μεγάλη Είσοδο στο Ιερό Βήμα και τοποθετούνται επάνω στην Αγία Τράπεζα, ο Ιερέας μας καλεί να μετατρέψουμε όλους μας τους φόβους, τις αγωνίες και τις ανάγκες σε δέηση και προσευχή και να τα καταθέσουμε, μέσω της πίστεώς μας, στον θρόνο του Θεού, λέγοντας: «Πληρώσωμεν την δέησιν ημών τω Κυρίω», Δηλαδή, «Ας συμπληρώσουμε την προσευχή μας, εντάσσοντας σε αυτήν ό,τι παραλείψαμε μέχρι τώρα».

Από την λέξη «πληρώσωμεν», οι δεήσεις που ακολουθούν ονομάζονται «πληρωτικά» και είναι πολύ σημαντικές, διότι ομοιάζουν με μια «πνευματική πανοπλία», την οποία ζητούμε από τον Θεό, προκειμένου να μείνουμε ασφαλείς και άτρωτοι από κάθε κίνδυνο και πειρασμό. Αξίζει, λοιπόν, τον κόπο να τις προσεγγίσουμε με περισσότερη προσοχή, προκειμένου η κατανόησή τους να οδηγήσει σε ακόμη θερμότερη προσευχή εκ μέρους μας. Αποτελεί, λοιπόν, το σημερινό κήρυγμα μια ευκαιρία να εμβαθύνουμε στις πέντε πρώτες αιτήσεις:

Πρώτα λοιπόν, ο Ιερέυς εύχεται υπέρ των Τιμίων Δώρων που βρίσκονται ήδη πάνω στην Αγία Τράπεζα. «Υπέρ Των προτεθέντων Τιμίων Δώρων του Κυρίου δεηθώμεν».

Ίσως αναρωτηθεί κανείς: Δεν είναι ήδη άγια τα Τίμια Δώρα; Δεν τα εξαγίασαν οι προσευχές του Ιερέως κατά την διάρκεια της Ιεράς Προσκομιδής πριν αρχίσει η

Θεία Λειτουργία; Βεβαίως! Πίσω όμως από την δέηση αυτή υπάρχει και μια υπενθύμιση: Πως τα δώρα που προσκομίσαμε στην Εκκλησία θα γίνουν αποδεκτά ως εξαγιασμένα υπό μία προϋπόθεση: την συγγνώμη και την συμφιλίωση μεταξύ μας. Αυτό μας το δίδαξε ο ίδιος ο Χριστός στην Επί του Όρους Ομιλία Του: «Όταν προσφέρεις το δώρο σου στον Ναό», είπε, «και εκεί θυμηθείς πως ο αδελφός σου έχει κάτι εναντίον σου, άφησέ το δώρο μπροστά στο θυσιαστήριο, πήγαινε πρώτα να συμφιλιωθείς με τον αδελφό σου και ύστερα έλα να το προσφέρεις» (Μτθ 5, 23-24).

Στην πραγματικότητα, λοιπόν, με την δέηση αυτή, ζητούμε από τον Θεό να μας οδηγήσει στον δρόμο της συγχωρήσεως με τον συνάνθρωπό μας. Κατόπιν, ο Ιερέυς εύχεται για τον Ιερό Ναό, μέσα στον οποίο τελείται η Θεία Λειτουργία και για όσους συμμετέχουν εκείνη την στιγμή: «Υπέρ του αγίου οίκου τούτου και των μετά πίστεως ευλαβείας και φόβου θεού εισιόντων εν αυτώ του Κυρίου δεηθώμεν».

Η επόμενη δέηση μας τοποθετεί μπροστά στον Θεό, όπως τα αδύναμα και απροστάτευτα νήπια στέκονται μπροστά στον πατέρα τους, θεωρώντας τον ασπίδα υπερασπίσεως και προστασίας: «Υπέρ του ρυσθήναι ημάς από πάσης θλίψεως, οργής, κινδύνου και ανάγκης του Κυρίου δεηθώμεν».

Οι θλίψεις αποτελούν, ίσως, την μονιμότερη συνοδεία του ανθρώπου στην πορεία της ζωής του. Το ίδιο συμβαίνει και με τους κινδύνους: Πολλούς από αυτούς αντιλαμβανόμαστε, ίσως όμως, είναι πολύ περισσότεροι εκείνοι που δεν γίνονται αντιληπτοί. Ποτέ δεν θα μάθουμε από πόσες αντιξοότητες και κινδύνους μας έχει προφυλάξει ο Θεός. Αυτό, λοιπόν, Του ζητάμε: να μην σταματήσει να μας υπερασπίζεται και να απομακρύνει από τον δρόμο μας τους κινδύνους, ιδιαίτερα εκείνους, των οποίων η αντιμετώπιση ξεπερνά τις δυνάμεις μας. Συγχρόνως, Του ζητούμε να μας δώσει την δύναμη να απαλλαγούμε από τις χίλιες δύο ανάγκες που μόνοι μας δημιουργούμε στους εαυτούς μας. Ανάγκες βιοτικές, που διασπούν την προσήλωση στο θέλημα του Θεού. Όσο για την οργή, πόσες, άραγε, είναι οι φορές που οι αποφάσεις μας επηρεάστηκαν από το ξεχείλισμα του θυμού μέσα μας και πόσες φορές δεν μετανόησαμε για εκείνες τις στιγμές όπου η οργή σκότισε την κρίση μας και σκλήρυνε την καρδιά μας;

Στην συνέχεια, ζητάμε από τον Θεό να μας σκεπάσει με την χάρη Του, λέγοντας: «Αντιλαβού, σώσον, ελέησον και διαφύλαξον ημάς ο Θεός τη ση χάριτι».

Ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης, οι μέγιστοι των αρχαίων φιλοσόφων, δίδασκαν πως το όμοιο αναγνωρίζεται από το όμοιό του. Μόνο αν ομοιάσουμε με κάτι, μπορούμε να ενωθούμε με αυτό. Με παρόμοιο τρόπο, διαρκής ήταν η πρόσκληση του Χριστού στο κήρυγμά Του, να μοιάσουμε στον επουράνιο Πατέρα μας: «Τέλαιοι

να είστε, δίδασκε, ὥσπερ ὁ Πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς Τέλειός ἐστιν» (Μτθ. 5,48).

Ὅπως αναφέρει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, ἡ τελειότητα τοῦ Θεοῦ δεν ἔχει νὰ κάνει τόσο με τὴν παντοδυναμία ἢ τὴν πανσοφία Του, ἀλλὰ με τὴν αἰγιότητα, τὴν μακροθυμία καὶ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη Του. Ὅποιος αποκτᾷ σταδιακὰ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτά, βρίσκει τὴν εἰρήνη μέσα του, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰρήνη με τοὺς συνανθρώπους καὶ τὸν Δημιουργό του.

Αὐτό, λοιπόν, ζητάμε, μέσω τοῦ Ἱερέως στὴν ἐπόμενη δέηση: Νὰ μας χαρίζη τὴν κάθε ἡμέρα μας «τελείαν, αἰγιαν, εἰρηνικὴν καὶ ἀναμάρτητον».

Αφιερώνοντας λίγη προσοχή στὶς εὐχές, στὶς ὁποῖες περιλαμβάνονται καὶ τὰ «πληρωτικά», ἀναγνωρίζουμε καταστάσεις καὶ κινδύνους ποὺ μας ἐκτροχιάζουν ἀπὸ τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ὅσο μένουμε κοντὰ στὸν Θεό, ἐνισχύεται ὁ φωτισμός τῆς ψυχῆς μας καὶ διακρίνουμε ὅλες αὐτές τὶς ἀφύσικες καταστάσεις ποὺ παρασύρουν καὶ σκοτίζουν τὴν ψυχὴ μας. Εἶναι σημαντικό νὰ ἀναγνωρίζουμε τὸ σκοτάδι ποὺ μας περιβάλλει, ὥστε, με ἀκόμη περισσότερο ζήλο, νὰ στρεφόμεστε πρὸς τὴν πηγὴ τοῦ φωτός ποὺ δεν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὸν Κύριό μας.

Ας ἀποτελεῖ ἡ κάθε εὐχή τῆς Θείας λειτουργίας ἓνα πνευματικὸ «σωσίβιο», τὸ ὁποῖο ρίχνει ἡ Ἐκκλησία στὸν καθένα μας προσωπικά, μέσα στὸ πέλαγος τῆς ζωῆς. Ἐνὰ εἶναι βέβαιο: Ὅσο ἐπικαλούμαστε τὴν προστασία τοῦ Κυρίου μας, τόσο οἱ δρόμοι μας θὰ παρακάμπτουν τοὺς κινδύνους καὶ ἡ χαρά, αὐτός ὁ πολύτιμος καρπός τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, παρὰ τὶς ἀντιξοότητες ποὺ ἀποτελοῦν μέρος τῆς ζωῆς μας σὲ αὐτὴ τὴν γῆ, δεν θὰ ἐξασθενεῖ ποτέ.